

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 13 maja 2014 roku do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, powód W. K. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego – M. K. kwoty 48.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 maja 2011 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie, powód podał, że pozwany reprezentował go jako obrońca w postępowaniu karnym. W ocenie powoda, pozwany nienależycie wywiązywał się ze swoich obowiązków, w szczególności nie powiadomił klienta o wypowiedzeniu mu stosunku obrończego. Uzasadniając żądanie kwoty 48.000 zł, powód wskazał, że stanowi ona zwrot uiszczanego wynagrodzenia. /pозew k. 2-13/

W odpowiedzi na pozew M. K. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany zakwestionował żądanie powoda zarówno co do zasady, jak i wysokości. Podniósł przy tym zarzut przedawnienia roszczenia. Wskazał, iż upoważnienie do obrony zostało wypowiedziane powodowi w sposób prawidłowy, listem poleconym nadanym w Urzędzie Poczтовым w dniu 19 października 2010 roku, powodem zaś wypowiedzenia stosunku obrończego była postawa prezentowana przez powoda oraz brak uiszczenia wynagrodzenia za wykonywane od wielu lat czynności obrończe, mimo wcześniejszych obietnic uregulowania należności z tego tytułu. /odpowiedź na pozew k. 59-60/

W piśmie z dnia 28 października 2014 r., powód, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika sprecyzował żądanie, wskazując, że dochodzona pozwem kwota 48.000 zł stanowi zadośćuczynienie adekwatne do rozmiaru doznanej przez powoda krzywdy, w tym uszczerbku na zdrowiu psychicznym, w związku z koniecznością odbycia przez powoda kary pozbawienia wolności. Stanowisko w tym zakresie – powód podtrzymał na rozprawie w dniu 23 lutego 2015 roku. /pismo k.75-75; protokół rozprawy z dnia 23.02.2015 r. k. 86/

Pismem z dnia 30 września 2015 roku, złożonym na rozprawie, powód rozszerzył powództwo do kwoty 98.000 zł z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 48.000 zł - od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;
- 50.000 zł – od dnia następnego po dniu doręczenia pisma w przedmiocie rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty.

Powód wskazał, że kwota 48.000 zł stanowi wielkość wynagrodzenia za prowadzenie sprawy, jaką ten uiszczył na rzecz pozwanego, a której zwrotu w chwili obecnej żąda. Dalsza zaś kwota – w wysokości 50.000 zł stanowi zadośćuczynienie za krzywdę wywołaną odbywaniem przez powoda kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w okresie od 28 maja 2013 r. do 25 marca 2015 r., w rezultacie skazania go w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi pod sygn. akt IV K 12/02. /pismo procesowe powoda z 30.09.2016 r. k.116-118/

Postanowieniem z dnia 30 września 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, na podstawie art. 17 pkt 4 k.p.c., przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi. /protokół rozprawy z dnia 30.09.2015 r., k.119/

Ustosunkowując się do żądania powoda, pozwany pismem z dnia 30 grudnia 2015 r., wniósł o oddalenie powództwa w całości. Podtrzymał złożony przez siebie uprzednio zarzut przedawnienia roszczenia. /pismo przygotowawcze pozwanego z 30.12.2015 r. k.160-164/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany M. K. jest adwokatem. Prowadzi działalność gospodarczą w ramach Kancelarii Adwokackiej mieszczącej się w Ł. przy al. (...) lok. (...). /bezsporne/

W. K. (1) od 2001 roku korzystał z usług pozwanego w związku z toczącymi się przeciwko niemu, a także przeciwko jego byłej żonie – I. K. postępowaniami karnymi oraz postępowaniem w sprawie o wykroczenie, prowadzonymi przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi (o sygn. akt: XVII K 187/03, IV K 77/03, IV K 583/02). Pozwany w latach 2004 - 2005 reprezentował powoda również w sprawie cywilnej prowadzonej przeciwko ubezpieczycielowi, w związku z odmową wypłaty odszkodowania za skradziony samochód. Postępowanie toczyło się przed Sądem Rejonowym w Zgierzu i zakończyło ugodą. /zeznania powoda e-protokół k. 210, adnotacja 01:16:05, k.206-206v; e-protokół k.242, adnotacja 00:09:37, k.238v; zeznania pozwanego, e-protokół k. 210, adnotacja 01:36:09, k. 206v; e-protokół k.242, adnotacja 00:36:48, k.239v/

Postanowieniem z 20 kwietnia 2001 r. stosowany wobec powoda w sprawie Ds. 2592/00 prowadzonej przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej Łódź – Śródmieście środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania został uchylony, zaś w jego miejsce zastosowano środek nie izolacyjny w postaci poręczenia majątkowego w kwocie 50.000 zł. Odpis postanowienia został przesłany W. K. (1) oraz jego obrońcy adw. P. P.. Kwotę 50.000 zł wpłacił D. K.. /postanowienie z 20.04.2001 r. sygn. akt. Ds. 2592/00 k.138-140, dowód wpłaty k. 140, protokół przyjęcia poręczenia majątkowego k.141-142/

W 2001 roku powód udzielił pozwanemu upoważnienia do obrony w sprawie o sygn. akt. IV K 12/02 toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi. W ramach wykonywanych czynności, pozwany zapoznał się z aktami postępowania przygotowawczego Ds. 2592/00 prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową Łódź – Śródmieście. Za wykonane czynności pozwany pobrał wynagrodzenie w kwocie 610 zł, na co wystawił powodowi zaakceptowaną przez niego fakturę VAT. /zeznania pozwanego e-protokół k. 210, adnotacja 01:36:09, k. 206v; faktura VAT nr (...) k.202; e-protokół k.242, adnotacja 00:36:48, k.239v/

Następnie w dniu 27 sierpnia 2002r. pozwany wystawił powodowi drugą fakturę za prowadzenie sprawy, opiewającą na kwotę 2.928 zł – „otwierającą” wynagrodzenie. Powód zaakceptował podpisem wystawiony dokument. Finalne wynagrodzenie pozwanego, uzależnione było od wyniku sprawy. /zeznania pozwanego, e-protokół, k. 210, adnotacja – 01:36:09, k. 206v; e-protokół, k.242, adnotacja 00:36:48, k.239v; faktura VAT nr (...) k.202; zeznania pozwanego, e-protokół, k. 201, adnotacja 02:00:30, k.207v/

Na obu fakturach VAT widnieje podpis powoda. /zeznania powoda e-protokół, k.210, adnotacja 02:21:55, k. 208; e-protokół k.242, adnotacja 00:09:37, k.238v/

Postępowanie karne w sprawie o sygn. akt. II K 12/02 toczyło się bardzo długo, co było w głównej mierze spowodowane przyjętą taktyką obrończą oraz okolicznościami losowymi. W trakcie procesu – względem powoda, w innej toczącej się wobec niego sprawie, zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Wówczas pozwany odwiedzał powoda w Areszcie Śledczym mieszczącym się w Ł. przy ul. (...). Strony kontaktowały się ze sobą również korespondencyjnie. Powód wówczas zwracał się z prośbą o przekazywanie mu informacji życiowych, a także, ażeby pozwany skontaktował się z jego żoną i bratem w sprawie poręczenia majątkowego. Rozważano również kwestię obrony powoda, a mianowicie wniosku o dobrowolne poddanie się karze. /zeznania pozwanego e-protokół k.210, adnotacja 01:40:33, k.207, e-protokół k.242, adnotacja 00:36:48, k.239v/

Postanowieniem z dnia 14 maja 2002 r. wydanym w sprawie o sygn. akt. IV K 12/02, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, w związku z oświadczeniem brata powoda – D. K. o cofnięciu poręczenia z uwagi na zmianę sytuacji rodzinnej - uchylił względem W. K. (1) środek zapobiegawczy w postaci poręczenia majątkowego oraz zwrócił D. K. kwotę 50.000 zł wpłaconą tytułem poręczenia. Sąd nie zastosował w zamian za to innego środka zapobiegającego. /protokół posiedzenia w sprawie IVK 12/02 k.148-149, pismo k. 150/

Uzgodnione z powodem warunki dobrowolnego poddania się karze zostały przedstawione przez pozwanego na rozprawie w dniu 14 lutego 2006 r., obejmowały orzeczenie kary w zawieszeniu, obowiązek częściowej spłaty zobowiązań osobom pokrzywdzonym z zaliczeniem aresztu, zwrot dowodów rzeczowych oraz zwrot powodowi zatrzymanej kwoty 20.000 złotych, od którego to powód uzależniał przyjęcie w/w warunków. Ostatecznie, doprowadzony na rozprawę powód zanegował w/w warunki, co doprowadziło do wysunięcia przez oskarżyciela żądania bezwzględnej kary pozbawienia wolności. /zeznania pozwanego e-protokół k.210, adnotacja 01:40:33, k.207; e-protokół k.242, adnotacja 00:36:48, k.239v/

Pod koniec 2009r. pozwany poprosił powoda o uregulowanie choć w części wynagrodzenia. Sprawa trwała już od kilku lat, a pozwany ponosił wydatki na dojazdy. Wówczas powód dał pozwanemu 200 zł. Na początku 2010r. strony spotkały się w kancelarii adwokackiej pozwanego, potem kilkakrotnie dzwoniły do siebie. W 2010r. ostatni raz rozmawiały we wrześniu. /zeznania powoda e-protokół, k.205, adnotacja - 00:06:53/

Powód zaprzestał pojawiania się na rozprawach prowadzonych w sprawie IV K 12/02 od 29 września 2010 roku. /uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 25.03.2015 r. w sprawie V Ko 60/15 k.153-157/

We wrześniu 2010 roku, pozwany kontaktując się telefonicznie z powodem poruszył ponownie kwestię wzajemnych rozliczeń. Oświadczył, że w przypadku nieuregulowania wynagrodzenia, wypowie powodowi upoważnienie do obrony. Po tej rozmowie pozwany dwukrotnie bezskutecznie usiłował skontaktować się z powodem. Pod koniec września 2010 roku, powód zadzwonił do pozwanego z pytaniem o stan sprawy. Pozwany oświadczył wówczas, że w niedługim czasie wyśle mu wypowiedzenie stosunku obrotowego. /zeznania pozwanego e-protokół k. 210, adnotacja 01:40:33, k. 207, e-protokół k.242, adnotacja 00:36:48, k.239v/

Pismem datowanym na 16 października 2010r. pozwany wypowiedział powodowi upoważnienie do obrony w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi o sygn. akt. IV K 12/02. Pismo to zostało nadane listem poleconym w placówce pocztowej - na adres powoda - ul. (...) (...) (...) Ł., w dniu 19 października 2010 r. oraz przesłane w dniu 21.10.2010 r. do wiadomości Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi. Przesyłka polecona zaadresowana do powoda po powtórnej awizacji w dniu 28 października 2010r. została zwrócona 5 listopada 2010 r. z adnotacją „nie podjęto w terminie”. /pismo z 16.10.10 r. wraz z potwierdzeniem jego nadania k. 61-62, zwrotne poświadczenie - odbioru kserokopia koperty k.64/

W dniu 23 marca 2011 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. akt. IV K 12/02 wydał przeciwko powodowi wyrok, w którym uznał W. K. (1) za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i wymierzył oskarżonemu karę łączną trzech lat pozbawienia wolności oraz orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na pośrednictwie w obrocie nieruchomościami na okres czterech lat. Wobec nie zaskarżenia wyroku przez żadną ze stron orzeczenie to stało się prawomocne w dniu 31 marca 2011r. /kserokopia wyroku wraz z uzasadnieniem k.101/

Pismem datowanym na 18 kwietnia 2011 r. powód został wezwany do stawienia się w dniu 23 maja 2011 r. w Areszcie Śledczym w Ł., celem odbycia kary trzech lat pozbawienia wolności orzeczonej w/w prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi. /wezwanie do odbycia kary k.101, 203/

Wezwanie do odbycia kary W. K. (1) otrzymał w dniu 12 maja 2011r. Następnego dnia po otrzymaniu wezwania powód poszedł do Sądu przejrzeć akta sprawy II K 12/02. Wówczas dowiedział się o wypowiedzeniu upoważnienia do obrony oraz o tym, że w dniu 23 marca 2011 r. zapadł wyrok skazujący i że jest on prawomocny. W tym samym dniu powód spotkał się z pozwanym na terenie Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi. M. K. zasugerował powodowi napisanie wniosku o odroczenie wykonania kary wskazując, jakie może podać okoliczności na jego uzasadnienie. W trakcie rozmowy powód na dokumencie stanowiącym wezwanie do odbycia kary naniósł własnoręcznie stosowne notatki. Strony umówiły się, że jeżeli powód nie znajdzie innego adwokata – może liczyć na pomoc pozwanego w redakcji pisma. M. K. otrzymał od powoda kserokopię wezwania do odbycia kary opatrzonego notatkami powoda. /zeznania powoda e-protokół k. 210, adnotacja 00:06:53, k.205v; 02:21:55, k.208; e-protokół

k.242, adnotacja 00:09:37, k.238v; zeznania pozwanego e-protokół k. 210, adnotacja 01:40:33, k.207-208v; e-protokół k.242, adnotacja 00:36:48, k.239v; 00:43:22, k.240/

W dniu 16 maja 2011 r. powód skontaktował się telefonicznie z pozwanym. Strony umówiły się na spotkanie w dniu 17 maja 2011 r. /zeznania powoda e-protokół k.242, adnotacja 00:38:30, k.239v; bilingi telefoniczne k.226; kserokopia kalendarza pozwanego, którego oryginał został okazany na rozprawie w dniu 12.10.2016r. k.227 oraz e-protokół k.242, adnotacja 00:39:25, 00:40:13, k.239v/

W dniu 23 maja 2011 r. powód złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z dnia 23 marca 2011 r. sprawie o sygn. akt IV K 12/02. W uzasadnieniu wniosku powód wskazał, że o wypowiedzeniu przez pozwanego upoważnienia do obrony dowiedział się w dniu 13 maja 2011 r., z ostatniego tomu akt sprawy karnej. /zeznania powoda e-protokół k. 210, adnotacja 00:06:53, k.205v, kserokopia wniosku k.101/

Wniosek powoda o przywrócenie terminu nie został uwzględniony. /zeznania powoda e-protokół k. 210, adnotacja 00:06:53, k.205v; e-protokół k.242, adnotacja 00:09:37, k.238v/

Powód odebrał od pozwanego dokumenty dotyczące jego sprawy w dniu 24 stycznia 2012 r. /zeznania powoda e-protokół k. 242, adnotacja 00:12:13, k.238v; zeznania pozwanego e-protokół k.242, adnotacja 00:43:22, k.240; kserokopia kalendarza pozwanego k.228; pokwitowanie odbioru dokumentów k.229/

Pismem datowanym na 19 marca 2012 roku, odebrany osobiście przez powoda w dniu 7 kwietnia 2012 roku, W. K. (1) został ponownie wezwany do stawienia się w Areszcie Śledczym w Ł. celem odbycia kary 3 lat pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 23 marca 2011 r., wydanym w sprawie o sygn. akt II K 12/02. Powód nie stawiał się w wyznaczonym terminie w Areszcie Śledczym w Ł.. /wezwanie do odbycia kary k.213, zwrotne poświadczenie odbioru k.214/

Powód odbywał karę pozbawienia wolności od 28 maja 2013 roku do 30 października 2015 r. /zeznania świadka D. K. e-protokół k.178, adnotacja 01:07:56, k.176v; zeznania powoda e-protokół k. 210, adnotacja 00:06:53, k.205v, zaświadczenie k. 22/

Wyrokiem z dnia 25 marca 2015 r., wydanym w sprawie o sygn. akt V Ko 60/15 Sąd Okręgowy w Łodzi wznowił prawomocnie zakończone postępowanie w sprawie Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi sygn. akt IV K 12/02 na korzyść W. K. (1). /wyrok SO w Łodzi z dnia 25.03.2015 r. V Ko 60/15 k. 158-159/

Powód od 2001 roku mieszka w Ł. przy ul. (...). Od tego czasu powód kilkakrotnie zmieniał numer telefonu. Pozwany dysponował następującymi numerami telefonu powoda: (...). /zeznania powoda e-protokół k.210, adnotacja 02:00:30, k.208 e-protokół k.242, adnotacja 00:09:37, k.238v/

Kontaktując się z pozwanym w maju 2011 roku, powód wykonał połączenie z numeru (...). /zeznania powoda e-protokół, k.210, adnotacja 00:06:53, k.204v, e-protokół k.242, adnotacja 00:09:37, k.238v; bilingi k.226/

Pozwany nie zapisuje numerów telefonów klientów we własnym telefonie. Numery te są zapisywane na obwolucie akt poszczególnych klientów. /zeznania pozwanego e-protokół k. 210, adnotacja 02:00:30, k.207v-208, e-protokół k.242, adnotacja 00:36:48, k.239v/

W chwili obecnej powód mieszka sam. Utrzymuje się z świadczeń społecznych (ok. 500 zł miesięcznie) oraz pomocy rodziny. Nie posiada zaległości czynszowych, bowiem część opłat reguluje za niego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. /zeznania powoda e-protokół k. 242, adnotacja 00:22:40, k.239 – 239v, zaświadczenia k. 235 - 236/

Powód pracował zarobkowo do 2000 r. Następnie zarejestrował się jako osoba bezrobotna. W okresie letnim dorabiał sobie przy zbiorze owoców i warzyw. Od października 2015 roku, powód zaprzestał zarobkowej aktywności fizycznej z powodu dolegliwości zdrowotnych – choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa na odcinku L3 i L4. Na przełomie marca i kwietnia 2015r. powód przebywał w szpitalu. W listopadzie 2015 roku, ponownie zarejestrował się jako osoba

bezrobotna, bez prawa do zasiłku. /zeznania powoda e-protokół k. 242, adnotacja 00:22:40, k.239v, informacja z PUP k. 234, decyzja k. 237/

Powód posiada zadłużenie u rodziny oraz zaległości alimentacyjne wraz z odsetkami w wysokości ok. 30.000 – 40.000 zł. W chwili obecnej powód jest zobligowany do uiszczania na rzecz syna – J. K. alimentów w kwocie po 300 zł miesięcznie. W tym zakresie uzyskuje wsparcie finansowe ze strony matki i brata. /zeznania powoda, e-protokół, k. 242, adnotacja – 00:22:40, k.239v/

Ustalając przedstawiony powyżej stan faktyczny Sąd oparł się na powołanych wyżej dowodach, przy czym nie dał wiary zeznaniom powoda w części, w której twierdził, że przekazał pozwanemu tytułem wynagrodzenia kwotę 48.000 zł, bowiem zeznania te nie znajdują potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Na okoliczność poczynionych przez strony rozliczeń, w związku łączącym strony stosunkiem obrończym, pozwany przedstawił pokwitowane przez powoda faktury VAT, opiewające na łączną kwotę 3.538 zł. Powód nie zakwestionował prawdziwości w/w dokumentów, potwierdził, iż widnieje na nich jego podpis. Nadto, mimo, iż ciążył na nim taki obowiązek – nie udowodnił okoliczności przekazania kwot wyższych, aniżeli te, wynikające z treści faktur. Twierdzenia powoda w tym zakresie pozostają zatem gołosłowne.

Sąd odmówił również wiary zeznaniom powoda, w zakresie okoliczności świadczących o niewywiązywaniu się przez pozwanego z obowiązków wynikających z łączącego strony stosunku obrończego. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, bowiem, że pozwany sumiennie wywiązywał się z roli obrońcy, konsultował z klientem taktykę obrony, ustalał warunki ewentualnego dobrowolnego poddania się karze, a także odwiedzał powoda i kontaktował się z nim korespondencyjnie, gdy ten przebywał w Areszcie Śledczym. Kontakt telefoniczny z powodem odbywał się na jeden z podanych pozwanemu numerów. Pozwany nie uchybił również obowiązkom wypowiadając powodowi pełnomocnictwo, bowiem – co wynika z jego zeznań – kilkakrotnie w okresie bezpośrednio poprzedzającym wypowiedzenie stosunku obrończego – sygnalizował powodowi taki zamiar, nadto wypowiedzenie dokonane w formie pisemnej – zostało przesłane powodowi listem poleconym na adres, pod którym ten przebywał od 2001 roku i na który to adres zostało powodowi również przesłane (odebrane przez niego) wezwanie do odbycia kary 3 lat pozbawienia wolności.

Za niewiarygodne Sąd uznał również zeznania powoda w myśl, których pozwany unikał z nim kontaktu, gdy ten w maju 2011 roku dowiedział się, że zapadł przeciwko niemu wyrok skazujący. Twierdzeniom tym przeczy, bowiem zgromadzony w sprawie materiał dowodowy – w szczególności – dokument w postaci kserokopii wezwania powoda do odbycia kary pozbawienia wolności, na którym są naniesione odręczne notatki powoda, których autentyczności ten nie zakwestionował (wręcz przeciwnie - na rozprawie w dniu 22.06.2016 r., powód zeznał, iż notatki są napisane jego ręką – k.208, adnotacja - 02:21:55). Treść poczynionych notatek pozostaje w korelacji z zeznaniami złożonymi przez pozwanego, stosownie, do których pozwany w trakcie spotkania z powodem w Sądzie w maju 2011 roku miał poradzić powodowi złożenie wniosków o przywrócenie terminu i o odroczenie wykonania kary. Powód zaś nie przedstawił jakichkolwiek dowodów, które potwierdzałyby jego słowa – w szczególności nie wskazał, w jakich innych okolicznościach niż wskazanych przez pozwanego miałyby dojść do powstania owych notatek. Twierdzeniom powoda przeczy również inne złożone w toku procesu dowody, jak chociażby bilingi, z których wynika, że pozwany w dniu 16 maja 2011 roku prowadził 3 - minutową rozmowę telefoniczną z numerem 511 367 158 należącym do powoda, a także notatki zapisane w kalendarzu pozwanego (okazane w oryginale na rozprawie w dniu 12 października 2016 roku), z których można wysnuć wniosek, że strony były ze sobą umówione na dzień 17 maja 2011 roku.

Ustalając stan faktyczny Sąd nie uwzględnił zeznań świadków – D. K. oraz I. K., w zakresie okoliczności dotyczących uzgodnień stron, co do wzajemnych rozliczeń - bowiem osoby te, jak same zeznały, nie były bezpośrednimi świadkami prowadzonych rozmów, nie uczestniczyły w nich, a zatem nie posiadały realnej wiedzy w tym zakresie. I. K. zeznała, że nie wie czy poręczenie majątkowe w kwocie 50.000 zł zostało wpłacone ze środków powoda czy też D. K.. Równocześnie twierdziła, że powód pożyczył od brata 1500 zł, aby zapłacić za przejrzenie akt. Według świadka przejrzenie akt kosztowało 8000 zł i powód nie otrzymał za tę czynność faktury, gdyż musiałby zapłacić jeszcze VAT. Twierdzenie to jest sprzeczne z dokumentem znajdującym się na karcie 202 akt – fakturą na kwotę 610 zł. Na uwagę

zasługuje przy tym fakt, że I. K. ostatni kontakt z pozwanym miała w 2002 - 2004 r., a zatem, mimo, iż do 2010 roku pozostawała żoną powoda, zważywszy na rozległość czasową, nie mogła posiadać rzetelnej wiedzy, co do poczynionych pomiędzy stronami ustaleń. Natomiast D. K. twierdził, że z kwoty 50.000 zł zwróconej na jego konto najpierw wypłacił 25.000 zł, a potem trzy lub cztery razy po 10.000 zł, co łącznie daje kwotę wyższą niż 50.000 zł. Świadek zeznał także, że powód mówił mu przed wypłatą kwoty z poręczenia, że musi zapłacić adwokatowi jeszcze 40.000 zł i prosił o przyspieszenie wypłaty pieniędzy. Nie wyjaśnił równocześnie, dlaczego powód nie wziął pełnej kwoty skoro miał uiścić 40.000 zł. Przy czym zeznania D. K. są sprzeczne z zeznaniami powoda, według którego pierwsza kwota, którą otrzymał od brata to nie 25.000 zł tylko 15.000 zł, a następna to nie 10.000 zł tylko 15.000 zł. Powód twierdził także, że nie otrzymał od pozwanego żadnego pokwitowania lub faktury dotyczących uiszczonych kwot. Pozwany zaś wykazał, iż takie faktury wręczył powodowi, co powód pokwitował własnoręcznym podpisem.

Sąd oddalił wniosek dowodowy powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego grafologa na okoliczność stwierdzenia daty poczynienia naniesienia o treści „17:45 W. K.” na dokumentnie datowanym 17 maja 2011 roku, jako nieuzasadniony i zmierzający do nadmiernego wydłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył:

Powód dochodzi od pozwanego zadośćuczynienia tytułem naprawienia szkody poniesionej wskutek nienależytego, jego zdaniem wywiązywania się przez pozwanego ze swoich obowiązków, w szczególności nie powiadomienia klienta o wypowiedzeniu mu stosunku obrończego, a także zwrotu wynagrodzenia.

W niniejszej sprawie łączący powoda z pozwanym stosunek prawny wynikał z umowy i pełnomocnictwa udzielonego przez powoda pozwanemu. Stosunek ten miał charakter umowy o świadczenie usług, do której na mocy odesłania z art. 750 k.c. stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu w zakresie nieuregulowanym przepisami ustawy z dnia 26 maja 1982r. Prawo o adwokaturze (tekst jedn. Dz. U. 2016. 1579). Wobec powyższego uznać trzeba, iż łączący strony stosunek miał charakter umowy starannego działania, a nie rezultatu. Oznacza to, iż nie można przypisać pozwanemu odpowiedzialności za to, że nie został osiągnięty oczekiwany przez powoda rezultat w postępowaniu sądowym – że Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi nie wydał wyroku uniewinniającego.

Wprawdzie niewłaściwe wykonanie umowy o zastępstwo procesowe może skutkować odpowiedzialnością pełnomocnika na podstawie art. 471 k.c., jednakże dla przypisania pełnomocnikowi takiej odpowiedzialności konieczne byłoby ustalenie, iż doszło po jego stronie do niewykonania zobowiązania bądź nienależytego jego wykonania. Jednocześnie takie ustalenie możliwe byłoby jedynie w wypadku niedochowania przez pozwanego pełnomocnika należytej staranności dla zabezpieczenia interesów powoda w toczącym się postępowaniu karnym. Nadto wymaganym elementem do przyjęcia odpowiedzialności na tej podstawie jest istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy działaniem pełnomocnika a zaistniałą po stronie powoda szkodą. Istotne jest, bowiem, jakie skutki wywołało zaniechanie pełnomocnika w sprawie. Samo zaniedbanie należy do sfery faktów, natomiast ocena czy i jakie wywołało ono następstwo w stosunkach prawnych łączących strony, podlega rozstrzygnięciu sądu. Sąd odszkodowawczy winien, zatem dokonać oceny, czy wynik sprawy byłby korzystny dla powoda, gdyby pełnomocnik w tamtej sprawie zachował należytą staranność (por. wyrok SN z 2 grudnia 2004 r., V CK 297/04).

W niniejszej sprawie brak jest podstaw do uznania, że jakikolwiek ewentualny brak staranności pozwanego spowodował, że powód został uznany za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i skazany na karę łączną trzech lat pozbawienia wolności. Bezsprzeczne jest, że postępowanie karne trwało od 2001r. do 2011r., a więc przez wiele lat. Świadczy to o tym, że taktyka obrończa przyjęta przez pozwanego była realizowana i przynosiła skutek. Powód w czasie postępowania nie powołał się na jakąkolwiek czynność pozwanego podjętą w toku postępowania karnego lub jej brak, która miałaby wskazywać na zaniedbanie obowiązków przez pozwanego. Swoje żądania wywodził jedynie z wypowiedzenia pełnomocnictwa przez M. K. i jego zdaniem nie powiadomienie go o tej czynności. Bezsprzeczne również jest, iż już w 2009r. pozwany zwrócił się do powoda o uregulowanie części wynagrodzenia – pokrycia go choćby w zakresie ponoszonych wydatków. W 2010r. uprzedzał powoda, że wypowie mu pełnomocnictwo, co też ostatecznie uczynił, przesyłając w dniu 19 października 2010r. pismo listem poleconym na adres powoda – Ł. ul. (...).

Zdaniem Sądu pozwany mógł wypowiedzieć pełnomocnictwo bez podania przyczyny wypowiedzenia, gdyż podstawą stosunku obrończego była umowa (por. R.A. Stefański „Obrona obligatoryjna w polskim procesie karnym.” 12.1 Rozwiązanie stosunku obrończego powstałego na mocy umowy LEX). Pozwany wypełnił także obowiązek określony w art. 27 ust. 2 ustawy Prawo o adwokaturze, zawiadomił, bowiem w dniu 21 października 2010r. Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi o wypowiedzeniu pełnomocnictwa. Jeśli można mówić w tej sprawie o jakimkolwiek braku staranności to tylko w kontekście braku zainteresowania powoda przebiegiem postępowania karnego w okresie od września 2010r. do maja 2011r.

Powód żądał zasądzenia kwoty 48.000 zł tytułem zwrotu wynagrodzenia. Strony pozostawał w stosunku prawnym najbardziej zbliżonym do umowy zlecenia. Zgodnie z art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. W myśl zaś art. 735 § 1 k.c., jeżeli ani z umowy ani z okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie zobowiązał się wykonać je bez wynagrodzenia, za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie. Pozwany zawierając umowę z powodem zobowiązał się do jego reprezentowania w procesie karnym z należytą starannością i tak też, według Sądu, umowę tę wykonał. Jak już wyżej wskazano w działaniu pozwanego nie sposób dopatrzeć się błędów czy uchybień, a więc brak jest podstaw do uznania, że pozwany należytej staranności nie dochował. Z tych też przyczyn skoro pozwany działał zgodnie z umową wypełniając swoje obowiązki, należało mu się za wykonane czynności wynagrodzenie. Już z tego powodu żądanie powoda zwrotu wynagrodzenia, jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Ponadto pozwany podniósł zarzut przedawnienia tego roszczenia. Zarzut ten jest uzasadniony, zgodnie, bowiem z art. 751 pkt 1 k.p.c. z upływem lat dwóch przedawniają się roszczenia o wynagrodzenie za spełnione czynności i o zwrot poniesionych wydatków przysługujące osobom, które stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa trudnią się czynnościami danego rodzaju; to samo dotyczy roszczeń z tytułu zaliczek udzielonych tym osobom. Termin przedawnienia określony w tym przepisie odnosi się, więc do trzech kategorii roszczeń:

- 1/ roszczenia przyjmującego zlecenie o wynagrodzenie bez względu na to, czy wynika ono z umowy, obowiązującej taryfy czy określone jest stosownie do nakładu pracy,
- 2/ roszczenia przyjmującego zlecenie o zwrot wydatków poniesionych w celu należytego wykonania zlecenia,
- 3/ roszczenie dającego zlecenie o zwrot zaliczki udzielonej przyjmującemu zlecenie.

Początek biegu dwuletniego terminu przedawnienia tych roszczeń należy określać na podstawie art. 120 § 1 k.c. Sąd ustalił, że powód o wypowiedzeniu pełnomocnictwa dowiedział się w dniu 13 maja 2011r. Pozew w niniejszej sprawie złożył zaś w dniu 13 maja 2014r., a więc w rok po upływie terminu przedawnienia.

Przepis art. 751 k.c. stanowi normę szczególną wobec podstawowych terminów przedawnienia wskazanych w art. 118 k.c., co oznacza, że powinien być interpretowany ściśle. Nie są nim objęte np. roszczenia o naprawienie szkody z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (art. 471 k.c.) jak również drugie z roszczeń powoda – o zadośćuczynienie.

W niniejszej sprawie powód domaga się także zasądzenia od pozwanego zadośćuczynienia w związku z naruszeniem jego dóbr osobistych.

Żądanie powoda w zakresie zadośćuczynienia należy analizować świetle przesłanek wynikających z art. 23 k.c. i 24 k.c. w związku z art. 448 k.c. Do pojęcia dóbr osobistych odwołuje się art. 23 k.c., którego treść wskazuje na to, że dobra osobiste człowieka pozostają pod ochroną prawa cywilnego i to niezależnie od ochrony przewidzianej przez inne przepisy. W przepisie tym podano otwarty katalog chronionych dóbr osobistych, takich jak zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska. Przy czym ocena, czy nastąpiło naruszenie dobra osobistego, nie może być dokonana według miary indywidualnej wrażliwości osoby, która czuje się dotknięta

zachowaniem innej osoby, ale musi być dokonana przy stosowaniu kryteriów obiektywnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 sierpnia 1996 roku, I ACr 341/96, OSA nr 7-8 z 1997 r., poz. 43).

Naruszenie dobra osobistego rozumianego, jako prawa podmiotowego osoby fizycznej i prawnej dopuszcza się każdy, kto w takie dobro chronione konkretną normą lub zasadami współżycia społecznego godzi w sposób bezprawny. W konsekwencji na pokrzywdzonym ciąży obowiązek wykazania, że jego dobro osobiste zostało zagrożone lub naruszone, natomiast sprawca, dążąc do uwolnienia się od odpowiedzialności, powinien udowodnić, że jego działanie nie miało cech bezprawności. Brak bezprawności działania nie oznacza wprawdzie braku zagrożenia lub naruszenia dobra osobistego, nie mniej jednak wyłącza odpowiedzialność tego, kto wykazał, że nie działał bezprawnie.

Z kolei art. 448 k.c. stanowi, iż w razie naruszenia dobra osobistego, Sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. A zatem warunkiem zastosowania wskazanego przepisu jest wykazanie:

- istnienia dobra chronionego prawem,
- naruszenia lub przynajmniej zagrożenia naruszeniem danego dobra,
- bezprawności działań naruszających.

Uzasadniając żądanie zasądzenia zadośćuczynienia, powód wskazał, że w wyniku wypowiedzenia pełnomocnictwa do obrony doszło do wydania wyroku skazującego powoda, a kwota 50.000 zł jest adekwatna do rozmiaru doznanej przez powoda krzywdy wywołanej odbywaniem kary w okresie od 28 maja 2013r. do 25 marca 2015r.

Przede wszystkim należy zważyć, że kontrowersje budzi problem dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia ex contractu. W judykaturze przyjęto, że w razie, gdy roszczenie oparte jest na art. 471 k.c., to w zasadzie brak jest podstaw dla przyznania wierzycielowi zadośćuczynienia za doznaną krzywdę niemajątkową. Możliwe będzie jednak przyznanie zadośćuczynienia wtedy, gdy naruszenie zobowiązania narazi wierzyciela na poważne cierpienia psychiczne, wysiłek fizyczny, bowiem wówczas takie działania wypełniają znamiona czynu niedozwolonego i uzasadniają odpowiedzialność deliktową (por. A. Rzetecka – Gil Komentarz do art. 471 Kodeksu cywilnego LEX). Oznacza to, że aby można było uznać żądanie zadośćuczynienia za zasadne powód powinien wykazać, iż zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności deliktowej. W. K. (1) nie sprostował jednak temu wymaganiu. W okolicznościach niniejszej sprawy nie można uznać za bezprawne wypowiedzenie przez pozwanego pełnomocnictwa do obrony i powiadomienie o tym fakcie na piśmie powoda. Ponadto pomiędzy wypowiedzeniem stosunku obrończego a wydaniem przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieście w Łodzi wyroku skazującego nie zachodzi adekwatny związek przyczynowy. Tym samym powód nie wykazał również, aby spełnione zostały przytoczone wyżej przesłanki z art. 448 k.c. W żaden sposób nie można przyjąć, że pozbawienie wolności powoda poprzez umieszczenie w zakładzie karnym odbyło się na skutek działania pozwanego w postaci wypowiedzenia pełnomocnictwa. W tym miejscu przypomnieć trzeba, że umowa zlecenia jest umową starannego działania, a nie umową rezultatu. Samo dążenie do wykonania zlecenia stanowi realizację umowy. Przyjmujący zlecenie jest obowiązany do dołożenia należytej staranności przy realizacji umowy. Nie ponosi on jednak ujemnych konsekwencji, jeżeli nie osiągnie skutku określonego umową – w tym wypadku uzyskania wyroku uniewinniającego powoda.

Mając na uwadze wszystkie powyższe argumenty Sąd oddalił powództwo. Na marginesie jedynie wskazać należy, iż podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia powoda w zakresie zadośćuczynienia nie zasługiwał na uwzględnienie. Na podstawie art. 442 (1) § 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jeśli w niniejszej sprawie można mówić o powstaniu szkody to dopiero w dacie osadzenia powoda w zakładzie karnym, a więc w dniu 28 maja 2013r. Natomiast żądanie zasądzenia kwoty 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia zostało zgłoszone w dniu 30 września 2015r., a więc przed upływem terminu przedawnienia.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył powoda kosztami procesu, mając przede wszystkim na uwadze jego trudną sytuację materialną. Powód cierpi na dolegliwości kręgosłupa, od dłuższego czasu nie pracuje, ciężką na nim zaległe i bieżące obowiązki alimentacyjne. W ich realizacji pomagają mu matka i brat. Powód nie posiada, zatem środków finansowych pozwalających na choćby częściowy zwrot kosztów zastępstwa procesowego pozwanego.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu Sąd orzekł na podstawie § 19, § 20, § 2 ust. 3 w zw. z § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.), polecając wypłacić je z funduszu Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Łodzi.